

Co je to mocenská posedlost...

Dění posledních měsíců mě vede k zamyšlení, odkud se berou charaktery takových osob, které lpí na svoji osobě a blokují kontinuum vládnutí. Není státotvorné, aby se ohlíželi především na své ego.

Vycházím z knihy Františka Koukolíka, především *Mocenská posedlost* (Karolinum, 2011) a dalších zdrojů.

Odpovědí může být porucha osobnosti, patrně získaná až během života. Popsal ji v roce 2009 Sir David Owen, člen sněmovny lordů Spojeného království, politik a psychiatr. Nazval tuto jednotku jako syndrom mocenské pýchy. Objevuje se u části lidí všech hierarchicky organizovaných skupin. Ne tedy jen u politiků. Vrcholných politiků a vládců se syndromem mocenské pýchy jsou plné dějiny. Tam, kde to demokracie dovolí, objeví se manipulátoři a zneužijí vše, co se jim hodí k uchopení moci. K syndromu mocenské pýchy se přidává závislost na moci. Příznaky mocenské závislosti kopírují jiné závislosti, jako je například alkohol či gamblerství, drogy nebo nepřiměřené množství jídla. Člověk závislý na moci trpí neukojitelností, nenasytností, nutkavou potřebou nekonečného narcistického oslavování za asistence propagandy.

Spojením syndromu mocenské pýchy a závislosti na moci vzniká mocenská posedlost. Patologické lpění na moci se rozvíjí v průběhu jednoho až devíti let.

Zpět k syndromu mocenské pýchy. Odpusťte mi výčet příznaků a zkuste si sami odpovědět, jestli některé z nich sledujete na výše zmíněných osobách. Mocenskou pýchu rozpoznáme podle 14 příznaků, ale k stanovení stačí tři z nich. Jeden z nich musí být z první pěti.

1. Člověk s mocenskou posedlostí se identifikuje s národem natolik, že považuje zájmy národa a svoje zájmy a perspektivy za totožné.
2. Sklon mluvit ve třetí osobě a sklon užívat plurál majestatikus, ono královské „my“.
3. Neotřesitelná víra, že „mne každý soud ospravedlní“.
4. Bezohlednost, nedbalost, neodpovědnost, vznětlivost, roztěkanost, nesoustředěnost, neklid.

5. Pocit morální oprávněnosti všeho, co dělají, je u těchto lidí mohutný. Umožňuje jim uhýbat před potřebou rozvahy. Prostě tvrdě prosazují své řešení bez ohledu na praktičnost, cenu, výsledek.
6. Narcistický sklon prvotně chápat svět jako arénu výkonu moci a vyhledávání slávy.
7. Sklon k akcím, které dotyčného uvedou do dobrého světla, vylepší dojem, který o něm lidé mají.
8. Nepřiměřený zájem o vlastní vzezření a prezentaci.
9. Mesiášský způsob hovoru o své současné činnosti a sklon k samovelebení.
10. Krajiní důvěra ve vlastní úsudek, pohrdání kritikou nebo radami druhých.
10. Krajiní sebedůvěra hraničící s pocitem všemocnosti ve všem, co by mohli osobně dosáhnout.
11. Přesvědčení, že jejich soudcem mohou být pouze dějiny nebo Bůh, nikoli okruh jejich kolegů nebo veřejné mínění.
12. Ztráta kontaktu s realitou často sloučená s prohlubující se izolovaností.
13. Neschopnost založená na krajiní pýše. Poruchy nebo i katastrofy systému jsou důsledkem vůdcovy sebedůvěry, která dosáhla takový stupeň, že se nestará o nutné „maličkosti“.

S plynoucím časem se ukazuje, že mocenská posedlost je spíš životní strategie, využívající bez skrupulí slabých míst společnosti i jednotlivců. Bez jakýchkoliv etických a morálních zábran.

Za demokratické a svobodné společnosti by existovaly mechanismy, které by lidi s mocenskou posedlostí eliminoval. Bohužel ona dnešní demokracie (složeno ze slov demokracie a diktatura) těmto lidem přeje.

Jenom chci upozornit na skutečnost, že naše společnost i každý z nás je nyní vystaven velmi promyšlené snaze o ztrátu zdravého rozumu. Používá se taky termín debilizace společnosti.

A jaká je cesta z této situace? Dlouhá a nejednoduchá. Kritické myšlení, ověřování zdrojů a skutečností. Velkorysost a důslednost.

Podle Františka Koukolíka, Lumír Kantor